

կանացու մը օգուտ միայն կրնայ բերել ո՛ր միայն վեր. Հնչ. կուսակցութեան, այլ եւ, ու մանաւանդ, հայկական դատին :

Ա. Զ.



ՀԱՅ ԱՐՈՒՆԵՍԸ ԵՒ ՐՈՊԱՅԻ ՄԵՋ

Ի նպաստ Վանայ սովեալներուն, ժընէվի հայ ուսանողութիւնը հայ երաժշտութեան նշանաւորներէն մը տուա յունիս յին՝ քաղաքին Բոնաբրայվալուարին մէջ սրահին մէջ, հովանաւորութեամբ ծանօթ հայասէր Պ. Լէոպոլտ Ծաւլիի : Ուսանողութիւնը հրաւիրած էր Կոմիտաս վարդապետը՝ որպէս զի կազմակերպէ կրօնցեկ խումբը եւ զեկամարէ նուագահնչէսը. հրաւիրած էր նաեւ Պ. Զօպանեանը՝ հայ երաժշտութեան եւ բանաստեղծութեան վրայ բանաստեղծութիւն մը արտասանելու, եւ Պ. Շահ-Մուրադեանը՝ իր հօգը ձայնին աշակցութեամբ հանդէսին փայլն աւելցնելու : Նուագահնչէսին մասնակցեցան նաեւ Պ. Շէրխանեան, Ներսիսեան, համակրիչ պարիթոն մը, տիկին Շէրխանեան՝ շքեղ տաղանդով զայնակարաւորէր : Խումբը կազմուեցաւ հայ ուսանողներէ եւ ուսանողուհիներէ, որոնց կ'աշակէին նաեւ քանի մը գեղարուեստասէր Հայուհիներ ու ուսուսանողներ : Նուագահնչէսը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ : « Ժուրնալ տը Ժընէվ » , « Քրիպիւն տը Ժընէվ » եւ « Լա Սիւրս » թերթերը ջերմ համակրութեամբ լի յօդուածներ նուիրեցին անոր : Հասցոյթը եղաւ մօտ 2000 Քր. : Պ. Ծաւլի, խանդավառութեամբ իր գեղարուեստասէրքն իր մարդասերի ամենասիրելի զգացմանց մէջ՝ որպէս նուագահնչէսին բոլոր ծախքերն իր իրականէն վճարել, որով ամբողջական հասցոյթը ուղարկուեցաւ Վանա :

Լօզանի հայ ուսանողներուն Արմենիա նորահաստատ ընկերութիւնը հրաւիրեց Պ. Զօպանեանը Լօզանի մէջ արտասանել բանաստեղծութիւն մը Հայոց բանաստեղծութեան մասին. Կոմիտաս վարդապետը նաեւցաւ իր աշակցութիւնը շնորհել այդ բանաստեղծութեան՝ երգելով մէկ քանի հայ եկեղեցական եւ ժողովրդական երգեր. Համալսարանին վերատեսուչը, Պ. ար Լօֆ, ձրիաբար տուա : Համալսարանին մէջ սրահը, եւ յանձն առաւ ինչ իսկ նախագահել երեկոյթին եւ քանի մը քառօժ հասարակութեան ներկայացնել զորոնք ու գործիչները : Մօտ հազար հոգի ներկայ էին, եւ հայ բանաստեղծութիւնն ու երաժշտութիւնը յաջողական ապագորութիւն մը գործեցին : Լօզանի ունկնդիրներուն վրայ « Կազէթ տը Լօզան » խանդավառ յօդուածով մը ներբողել հայ ցեղին գեղարուեստական բարձր կարողութիւնները :

Ժընէվի եւ Լօզանի հայ ուսանողները որ ամենամեծ համերաշխութեամբ, ազգասիրական եռանդով ու անձնուիրութեամբ աշխատեցան այդ երկու երեկոյթները կազմակերպելու, ջերմ շնորհաւորութիւններ եւ զօգնատնտու արժանիքներ

— Թուրին « Մոմէնթօ » լրագիրը Ծաւլիի ստորագրութեամբ բնորոշակ յօդուած մը հրատարակած է les Trouveres Arméniens գրքին վրայ. խալաւցի քննադատը սքանչալցմամբ կը խօսի մեր աշուղներու բանաստեղծութեան մասին :

— Հռոմի Արքայական Մասնադպարանի մատենադարանապետ եւ ծանօթ գրադէտ Տօմէնիթ Զամիոյի « Լա Վիթա Լիթթիերարիա » թերթին մէջ հրատարակած է խալալերէն թարգմանութիւն մը Պ. Զօպանեանի Հիւսնդանոցը թերթուածին :

Բազմալիպը իր Յուլիո-Օգոստոս թիւին մէջ հրատարակած ըլլալով ամբողջական թարգմանութիւնը գլոխցեցական եւ խալալական թերթերու վերոյիշեալ յօդուածներուն, աւելորդ կը նկատենք կրկնել այստեղ միեւնոյն աշխատութիւնը :

Պ. ՄՈՒՂՈՒՆԵԱՆԻ ՄԱՀԸ

Անահիպալ եւ անգութ հիւանդութիւն մը մը մէկ ամուսան միջոցի մէջ զգեստեց Պ. Մուղունեանը եւ տարաւ զայն : Մուղունեանի ու նուր ծանօթ է Անանիոս ընթերցողներուն : Իր թէնորի քնքուշ ու փափուկ ձայնը, իր զգայուն երգեցողութիւնը իրեն կը խոստանային փայլուն ապագայ մը : Նուագահնչէսներու մէջ, ինչպէս եւ փարիզեան բարձր դասակարգի սալոններու մէջ, յանձն երկած էր հայկական երգեր եւ համակրութիւն ու սրանչափութեամբ հրաւիրած էր զէպի իր ցեղը : Խորին տխրութեամբ է որ կ'արձանագրենք այս կորուստը :

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Ա. ԶՊԱՆԵԱՆ

Մ. ՊԵՇԻԿԻՍՆԵԱՆԻ

ԿԵԱՆՔԸ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

ԳԻՆ 5 ԳՐԱՖ

Le Gérant : FRÉDÉRIC MACLER
Imp. D. DOGHRAADJIAN
18, Rue des Gobelins, Paris.